עולת ראיה — שלום עליכם

אדון עולם אשר מלך בטרם כל יציר נברא. משוררנו הקדוש פתח דבריו בחכמה בשאלה הנשגבה על זמן בריאת העולם, אשר היתה למוקש למאמיני הקדמות. כי אחרי הכלל הגדול בחק שלמותו ית', שאין לתאר אצלו שינוי־רצון, א"כ אם רצה לברא את העולם למה לא בראהו בראש מקדם, ואיך נהיתה הבריאה דוקא לזמן הזה. אבל הפתרון האמיתי מפי שלומי אמוני עם ד', כי ח"ו לא הי' בו שינוי־רצון, ומעולם הי' ברצונו הפשוט לברא הבריאה לאותו זמן, וכיון שחפץ השי"ת הוא הוית הדבר, ולא שייך כלל אחרי רצונו ית' שיקרא הדבר אינו במציאות, כדברי המפרשים על כמה דברי הנבואות העתידות, שמדברים בלשון עבר והוה, כי מה שהוא ברצונו ית' חשוב שכבר נעשה, וכיון שמעולם הי' ברצונו לבראת העולם ע"כ נקרא אדון עולם וגם מלך עוד בטרם נברא כל יציר. כי רצונו מעולם הוא אחד בלא שינוי ותמורה, חלילה, בחפצו להמציא היצור כולו.

לעת נעשה בחפצו כל, אזי מלך שמו נקרא. וביאר בחרוז השני הטעם שנקרא אדון עולם גם קודם הבריאה. כי מעת שנעשתה כל הבריאה כולה רק בחפצו ורצונו הפשוט, אף שלא נתגלה לעין רואה כבר חשוב הוא כאילו כבר נברא ונוצר, ומאז ראוי לקרותו מלך. כי אחרי חפצו בעם ותבל למלוך עליהם כבר חשובים הם ברואים ועומדים. וכיון שחפצו ודאי לא נשתנה, ומעולם הי' אחד, ע"כ נקראהו אנו אדון עולם מעולם לפני הבריאה.

ואחרי ככלות הכל לבדו ימלוך נורא. כתב המשורר ואחרי ככלות הכל, שהכף הראשונה היא למותר, והי' די לכתוב ויותר נאות בלשון ואחרי כלות הכל. אבל הכונה האמיתית בזה ע"פ הנודעת לחכמי האמת, כי כאשר כל המציאות כולו החל להתאצל מרום מקור קדושת השי"ת עד לכל יצורים גשמיים, רצה השי"ת שירדו כ"כ עד שלא יהיו ניכרים מקור מוצאם ועצם קדושתם כי מאור עצם קדושת השי"ת נמצאו, ועל האדם בכללו לקרב הבריאה כולה להדרת קדושתה, עד אשר לקץ ימים ישוב התכלית האמיתי, כי יוחזר הכל לשרשו, ונשמות ישראל יתדבקו בנועם עליון בקדושת מקור עצמותו.